

מזלמן

עינת א. שמשוני

עורך אחראי: לירון פיינ | בית העורכים
עריכה: נעמה טל
עריכת לשון: ענת הרש-גרוס
הגהה: יעל שלמון ברנע, אורית דן, נתלי שטיבלמן

הוא ידע איפה הוא נמצא, אך לא ידע להגיד כמה זמן שכב כך אחרי שנפל. הוא היה מקופל על הארץ, כבול בתוך גוף בשר ודם, מרגיש לראשונה את יניקת האוויר הממלא את הריאות, את הקלת הנשיפה, את מתיחת השרירים העוטפים את העצמות, את פקיקת המפרקים.

הוא לא ידע למה הגיע דווקא לכאן. הוא נזרק לארץ בלי שום הסברים. את הסיבה למצבו הבין היטב. לא היה צורך להסביר לו את חומרת הכישלון שלו. תוצאות הכישלון צרבו אותו כל אימת שחשב עליהן. אבל מה עליו לעשות עכשיו?

“היי, גבר, צריך אולי קצת חומר?”

מיכאל פקח את עיניו לחושך. זו הייתה שעת לילה והאוויר הצונן העביר רעד בגופו. אז גם בגלל זה בני האנוש רועדים לפעמים. הוא כבר ראה את התגובה הזו בעבר. אנשים היו רועדים לעתים כאשר נגלה אליהם, אבל זה קרה כשהופיע בדמותו האמיתית, לא בלבוש האנושי שעטף אותו כעת. הוא ידע מהו רעד של פחד ואימה. כעת למד את טעמו של קור, והתחושה הייתה חדשה עבורו.

מעליו עמד גבר צעיר עטוף במעיל עור שחור. על יד אחת היו לו שתי טבעות כסף עבות, ועל היד השנייה התנוססה צלקת בהירה שהתחילה בבסיס האגודל ונמשכה אל פנים השרוול.

“מה אתה אומר?” שאל הגבר, “יש לי חומר טוב, טהור. לא זבל מעורבב.”

בדרך כלל היה יכול מיכאל לגייס בשנייה את הידיעה שלו ולהבין במה מדובר, אבל כעת היה ראשו מעורפל מהלם הנפילה, והוא לא הצליח לענות לגבר שחיכה לתשובה.

“יש לך בכלל כסף?”

מיכאל הניד בראשו לשלילה. אין לו כסף, והוא גם לא מעוניין שיהיה לו. הוא צפה בבני האנוש מספיק זמן כדי לדעת מה הכסף עושה להם. החדווה שבה השתעבדו לו הרתיעה אותו.

הגבר הצעיר חיכה עוד קצת, וכאשר נראה כי התייאש ממיכאל, פנה והלך משם אל עבר חבורת נערים שישבו ועישנו על מעקה אבן גמוך.

מיכאל התיישב והביט סביבו. כביש, פנסי רחוב, חנויות סגורות בתריסי מתכת, פיצוצייה עם אורות ניאון מהבהבים, תחנת אוטובוס, שלוש נשים בחצאיות מיני ובמגפיים גבוהים, שתיים מהן מעשנות סיגריה, השלישית מחבקת את עצמה כדי להתחמם. קולות צחוק, צעקות, קול התנפצות של זכוכית על בטון. בליל ריחות עקצץ באפו. משהו מעושן, משהו חמצמץ, משהו שמנוני. אפילו בשעת לילה מאוחרת שכזו היו המראות, הקולות והריחות דחוסים ועמוסים מדי עבורו.

הוא ייאלץ להתרגל לזה.

שני צעירים עצרו לידו, בחור ובחורה, שניהם במכנסי ג'ינס ובמעילים חמים. הם גררו עגלה. “משהו חם לשתות?” שאלה הבחורה בחיוך. היא שלפה מהעגלה תרמוס, מזגה ממנו משקה סמיך לתוך כוס נייר והושיטה אותה למיכאל.

הוא לפת את הכוס בשתי ידיו ושאף את האדים שהסתחררו ממנה. הריח היה מתוק, חזק ונעים יותר משאר הריחות מסביב. מיכאל קירב את אפו לכוס ושאף חזק יותר. החום

והריח הנעים הקלו עליו מעט. הגוף האנושי הוא דבר שביר כל כך. כל דבר קטן גורם לאי-נוחות וכל מחווה זעירה מנחמת. הוא הביט בתוכן הכוס בתמיהה.

”שוקן”, חייכה אליו הבחורה, ”יש גם שמיכות אם אתה רוצה”. היא שלפה מתחתית העגלה שמיכת צמר כחולה. מיכאל לקח את השמיכה בתודה והתעטף בה. הוא היה לבוש בבגדים שלא ידע כיצד הגיעו אליו, אבל הם בהחלט לא היו מחממים מספיק במזג האוויר הקר. השמיכה והשוקן החם עזרו לו להרפות מעט את השרירים המתוחים, אך הוא עדיין הרגיש כאב עמום בחלל הבטן, כאילו משהו לופת אותו מבפנים.

הבחור, שעד עכשיו שתק, הוציא מהעגלה לחמנייה עטופה בניילון. ”יש עם חביתה ויש עם נקניק. מה אתה אוהב?” מיכאל הביט בשתי הלחמניות. רעב. הכאב הזה בבטן היה רעב. עוד תחושה אנושית שייאלץ להתרגל אליה. הוא בחר בחביתה. הוא ידע שעליו לאכול בשביל לקיים את הגוף הזה שעטף אותו, אבל עצם המחשבה על אכילת בשר העבירה בו חלחלה.

הוא הסיר את עטיפת הניילון והחל לאכול את הלחמנייה בנגיסות קטנות, איטיות. הכל היה חדש - ריח המזון, הטעמים המתערבבים בפיו, תחושת המרקמים השונים על הלשון. פנים גופו נדרך כולו לפעילות.

”איך קוראים לך?” שאלה הבחורה.

שריריו של מיכאל, שהחלו להתרפות, נמתחו באחת וחזרו למצבם הקפוץ. בני אנוש התייחסו בקלות ראש לשמותיהם ומסרו אותם לכל דורש ללא מחשבה, אבל מיכאל לא היה בן אנוש, והוא ידע את כוחם של שמות. שם הוא סוד, הוא פלא, הוא כוח. מי שידע את שמך יוכל לשלוט בך.

הבחורה הבחינה כנראה בדריכותו של מיכאל. "אתה לא חייב להגיד לנו. אנחנו לא פקחים או משהו כזה, אנחנו רק רוצים לעזור". היא הושיטה לו עלון צבעוני שהודפס על נייר מבריק, "אלה הכתובות של הגגונים שלנו. אתה מוזמן לבוא אם אתה מחפש מקום חם ויבש לישון בו".

"אנחנו לא שואלים שאלות", מיהר הבחור להבטיח, "מי שרוצה מוזמן לבוא". והם התרחקו משם עם העגלה שלהם והתקדמו אל שלוש הבחורות שעמדו ליד תחנת האוטובוס. אחת מהן פנתה אליהם בצעקה ושאלה אם יש סנדוויץ' גם בשבילה כי היא מסוגלת לאכול ארבעה.

כשעה אחרי שסיים את כריך החביתה שלו החל לרדת גשם. בתוך שניות ספורות התרוקן הרחוב. בחורה אחת מתוך השלוש, זו שחייבה את עצמה, עלתה על רכב לאחר משא ומתן קצר עם שני הגברים שישבו בו. שתי החברות שלה נעלמו לתוך אחת הסמטאות. חבורת הנערים נמלטה לתוך מבנה שדלתו מתקלפת. הצעיר בעל היד המצולקת שהציע לכולם חומר טוב לא נראה באזור. בעל הפיצוצייה נעל את דלת הזכוכית שלו מבפנים והגיף את התריסים.

מיכאל היה היחיד שנותר במקומו על המדרכה, שמיכת הצמר הכחולה שקיבל ספוגה כולה במים. הוא לא רץ לחפש מסתור. הוא לא ידע היכן ימצא כזה. הנחמה הגופנית שהעניקו לו הכריך והשוקו החם נעלמה, והכאב העמום חזר אל חלל הבטן. הקור לפת את עצמותיו.

בשקט של הלילה נפתחה הידיעה של מיכאל. המיית העיר הדדה אליו מכל הכיוונים. באחד הבתים בכה תינוק, ואמא שלו דיידתה אליו מתוך שינה, הרימה אותו והצמידה אל לבה עד שנרגע. בבית אחר שכב גבר על גבו ובהה בתקרה, תוהה

מדוע גם הלילה האישה שלצדו מפנה לו את גבה. בבניין משרדים קרוב הכין לעצמו המאבטח ספל קפה שלישי למשמרת זו ועיסה ברך כואבת. לא רחוק משם חשבה בחורה צעירה בחצאית מיני ובמגפיים גבוהים שאולי היה עדיף להישאר בגשם ולא להצטרף לשני הבחורים ההם. מיכאל הרגיש את האנשים האלו, את מחשבותיהם, את נוכחותם האנושית. הוא היה מוקף בני אדם, אבל בודד לחלוטין. לבסוף נרדם על המדרכה. כשהשכים בבוקר לקול הרחוב המתעורר לחיים היה גופו נוקשה וכאוב, ושתי נעליו היו חסרות.

הוא התרומם לאט מהמדרכה. לפני שנפל היו מחשבותיו נתונות למילוי תפקידיו ולביצוע השליחויות שהוטלו עליו. אבל כעת לא היו לו תפקידים או שליחויות לבצע, והדבר היחיד שהיה יכול לחשוב עליו הוא הכריך שאכל אתמול. עליו למצוא כריך נוסף כזה אם ברצונו להרגיע את הרעב המציק. אבל עכשיו, בשעות היום, לא היה זכר לבחור ולבחורה עם עגלת ההפתעות שלהם. את העלון הצבעוני שהם נתנו לו הוא איבד במהלך הלילה. כנראה התעופף לו וטבע באיזו שלולית. הוא הלך בלי לדעת לאן. הלך כדי להתחמם וכדי להזיז את השרירים הכואבים. את השמיכה הכחולה והרטובה השאיר על המדרכה. לא הייתה לו סיבה לקחת אותה. העיר החלה להתעורר לקצב ההליכה שלו. אוטובוסים, מכוניות, רוכבי אופניים והולכי רגל הקיפו אותו מכל כיוון מבלי להביט בו. הולכים וחולפים, שקועים בתוך אוזניות ומכשירים אלקטרוניים אחרים. לכולם היה יעד ברור שהלכו אליו. לכולם היה תפקיד למלא, גם אם לא כולם אהבו את התפקיד שלהם. הם זזו מנקודה אחת לאחרת במסלול ברור ומכוון מטרה. מיכאל מצא את עצמו מקנא בתחושת המטרה

הזו. הקנאה, ממש כמו תחושת גופו ובליל הריחות והצלילים, הייתה חדשה לו. וממש כמו לשאר הדברים, גם אליה לא רצה להתרגל.

זה לא שמלאכים חפים מקנאה, מתאוה או מכבוד. הרי גם אם לכל הרגשות הללו אין מקום בפמליה של מעלה, הם קיימים בארץ. וכשמלאכים יורדים להתהלך בארץ ולתור אותה הם חשופים לכל התחושות הללו. בני אדם חושבים שמלאכים הם יצורים זכים וטהורים שאינם יכולים להרע. זה לא נכון.

מלאכים יודעים גם לפגוע. לפעמים הם רוצים לפגוע. לפעמים הם אפילו נשלחים ממש לשם כך. אך מיכאל תמיד ראה את עצמו שונה. הוא היה מלאך של חסד, מלאך מעניק ומיטיב, לא מלאך של דין כמו גבריאל. גבריאל לא היסס להשאיר את יעקב צולע לכל החיים אחרי שנאבק בו לילה שלם רק בשביל למסור לו הודעה פשוטה. אבל עכשיו, בעודו לכוד בגוף אנושי, ללא כוחותיו וללא תוארו, היה מיכאל חשוף לרגשות האנושיים ממש כמו שהיה חשוף לקור ולרעב. הוא חלף על פני מאפייה. עובד במכנסיים מפוספסים ובחולצה לבנה דחף עגלת מתכת מלאה לחמניות. מיכאל מצא את עצמו נמשך אל הריח המשכר של המאפים הטריים. "שלא תחשוב על זה אפילו", זרק לעברו העובד כשהבחין בו עומד יחף ומוזנח מול פתח החנות.

מיכאל הביט ברגליו של העובד. הוא נעל כפכפי גומי צהובים עם סוליה עבה. הם נראו נוחים להפליא. הוא הלך עד שרגליו התעייפו והחלו לכאוב. ההליכה בגרביים הלחים על המדרכות הקרות לא היטיבה עמו. הוא מצא ספסל ריק והתיישב עליו. היתרון היחיד של הכאב ברגליים היה שהוא השכיח ממנו מעט את הרעב.

כלב חום מטונף התקרב אליו ורחרח את כפות רגליו. הייתה לו פרווה מדובבלת שחתיכות בוץ יבשות דבקו בה, וסביב צווארו נקשרה חתיכת בד ורודה כתחליף לקולר. הוא הביט במיכאל בעיניים שחורות וגדולות, ומיכאל הבחין שהוא היצור הראשון שהישיר אליו מבט מאז אתמול. הוא הושיט יד וליטף את ראשו של הכלב שהגיב למגע בשרובב לשון נלהב.

“מה, סידני? מצאת לך חבר חדש?”

מיכאל הרים את ראשו. מאחורי הכלב התקדם גבר בשנות החמישים לחייו, או לפחות כך הוא נראה. היה לו זקן זיפי מאפיר, ומתחת לכובע הצמר שלו בצבצו מעט שערות לבנות. סוודר אדום עם הכיתוב “נחמיאס ציוד בניין” נמתח מעל לבטן העגולה שלו. הוא התקדם בצליעה קלה לעבר הספסל. מאחוריו גרר עגלת שוק ישנה ומשובצת שעליה היו תלויות שתי שקיות ניילון גדולות.

“נחמיאס ציוד בניין” התיישב בכבדות על הספסל שליד מיכאל, והכלב עזב מייד את מיכאל והתרפק לרגליו של בעל העגלה.

“מה אתה אומר, סידני? הוא מוצא חן בעיניך?” שאל האיש בבת צחוק והחווה בראשו לעבר מיכאל. הכלב ענה בנביחה שהקפיצה את מיכאל.

“אל תיבהל ממנו”, הרגיע האיש, “הוא אומר שאתה מוצא חן בעיניו. ותדע לך, רוב האנשים, הם לא מוצאים חן בעיניו.”

“אתה מבין מה הוא אומר?” שאל מיכאל.

“בטח שמבין. אני וסידני, כבר כמעט שנה אנחנו ביחד. אנחנו שותפים. הוא שומר עליי ואני שומר עליו. נכון, סידני?”

הכלב אישר בנביחה נוספת.

“מצאתי אותו זרוק ברחוב, כולו פצוע. איזה זבל הרביץ לו עם מוט ברזל, היית מאמין? איזה אנשים יש בעולם. כמעט הרג אותו. יכולתי לקחת אותו לאיזה מקלט, אבל הם היו מרדימים אותו שמה. תאמין לי”, הוא הוסיף בקריצה, “זה מה שהם היו עושים לכולנו, אם הם היו יכולים. מרדימים אותנו כמו שהם מרדימים חתולי רחוב. מה קרה לנעליים שלך?”

“מישהו לקח לי אותן בלילה, כשישנתי.”

בעל הכלב נענע בראשו כלא מאמין, “אנשים זבל, אני אומר לך. על אף אחד אי אפשר לסמוך. בגלל זה אני אוהב את סידני. עדיף כלבים מאנשים. כלב, אם אתה דואג לו, הוא תמיד יישאר נאמן לך. הא, סידני, אני צודק או לא?” הכלב נבח לאישור. “אבל אנשים”, הוא המשיך, “הם יותר גרועים מחיות”. הוא הושיט יד וליטף בחיבה את ראשו של הכלב שהתמסר למגע ברצון. “אתה חדש ברחוב, הא?”

מיכאל הנהן. הוא היה חדש ברחוב, בעיר, בעולם. הוא היה ישות עתיקה וקדומה יותר מכל האנושות, אבל כאן הוא היה חדש.

“רואים עליך”, אמר החבר של סידני, “אתה תראה, אתמול גנבו ממך, מחר אתה תגנוב ממישהו אחר. ככה זה”, הוא הניף את ידיו באוויר והנחית אותן בחבטה על ברכיו. “אין ברירה, צריך לשרוד. גם סידני גונב מדי פעם, כשהוא רעב. ככה הוא חטף את המכות מהחרא שהוא שהרביץ לו. הוא ניסה לגנוב אוכל מדוכן שווארמה. בגלל זה אני לוקח אותו בסוף היום לשוק הכרמל. מלא אוכל טוב הם זורקים שמה. לא צריך לגנוב, פשוט לקחת”.

מיכאל שמר את המידע הזה בראשו. הוא לא התכוון לגנוב. איך יוכל להצדיק את עצמו כשיחזור אם יידרדר לתהומות שכאלו? המחשבה הזאת הובילה אותו מייד למחשבה נוספת,

מפחידה הרבה יותר - האם אי פעם יחזור?

"את ה'ביגודית' בקינג ג'ורג' אתה מכיר?" שאל אותו בן שיחו. מיכאל לא הכיר. "ליד הגינה של הכלבים. אנשים הם לפעמים מביאים שמה שקיות של בגדים ומשאירים בחוץ. יש מכולה, אבל לפעמים אנשים פשוט מתעצלים לפתוח אותה, אז הם משאירים ליד. זה לא להאמין מה שאנשים זורקים. לך שמה, אולי תמצא נעליים טובות."

מיכאל לא היה צריך לשאול היכן נמצא רחוב קינג ג'ורג' או איך להגיע לשוק הכרמל בסוף היום. הידיעה שלו תעזור לו.

"אני קוראים אותי אלי. אנחנו אלי וסידני", אמר האיש אך לא הושיט יד ללחיצה. הוא המתין שמיכאל יגיד את שמו, אבל כשמיכאל לא הגיב, פשוט המשיך לדבר. נראה שכבר תקופה ארוכה לא היה מי שהקשיב לו. "את השם סידני זה אני נתתי לו. אני לא חושב שקודם היה לו שם. איפה זה סידני, אתה יודע?"

מיכאל הנהן. ודאי שהוא יודע היכן נמצאת סידני, אבל אלי לא המתין לתשובה.

"זה באוסטרליה. הבת שלי גרה שמה. נסעה לטייל ונשארה. הכירה גם בחור, קוראים אותו דייוויד. הם עשו את החתונה שמה, בגלל זה לא הייתי. מאיפה יש לי כסף לנסוע לאוסטרליה?" אלי נאנח, וסידני הניח את ראשו המדובלל והמתונף על רגליו של שותפו. אלי שתק כמה רגעים.

כשמיכאל הביט בו הוא ידע שמחשבותיו נודדות הרחק, עד לאוסטרליה, ואז שבות בחזרה אל בורקסים שנאפו הבוקר ובערב יזרקו לאחד הפחים שבקצה שוק הכרמל. לבסוף התנער אלי ממחשבותיו, "אז אנחנו נלך לנו. מה אתה אומר, סידני?" הכלב נבח. אלי התרומם מהספסל, "לך ל'ביגודית'

שמה בקינג ג'ורג', תמצא לך נעליים", אמר למיכאל וגרר אחריו את העגלה שלו. הכלב צעד בעקבותיו.

לבסוף הוא הגיע אל חוף הים. הרוח שם הייתה חזקה יותר, אבל רחש הגלים היה נסבל יותר מרעש המכוניות והצופרים שהלמו באוזניו במהלך היום. לפחות עכשיו, אחרי הביקור ב"ביגודית", היו לו נעליים, ממש כמו שאלי הבטיח. גרביים הוא לא מצא, ואת הגרביים הרטובים שלו זרק לאחד הפחים. הוא ייאלץ למצוא גרביים אחרים. מעולם לא חשב שיגיע למצב שבו יהיה מוטרד מגרביים.

השמש עמדה לשקוע, ורק אנשים מעטים הסתובבו על החוף. שני אנשים רצו לאורך המים, ובתוכם גולש אמיץ אחד שכנראה לא נרתע מהקור וניצל את הגלים של סוף היום. אבא צעיר ישב על מחצלת עם שני ילדיו - פעוט כבן שנתיים וילדה כבת ארבע, לבושה במעיל פרחוני. הם אכלו יחד פיצה, והאב ניסה כל הזמן למנוע מבנו הקטן לטמון את המשולש שלו בתוך החול.

מיכאל התיישב על החול ואסף אליו את ברכיו. איך הגיע למצב הזה? איך נפל כך? ומה יהא עליו עכשיו? מטטרון היה זה שזרק אותו לארץ והורה לו שלא לחזור עד שיתקן את שקלקל, אך מהו אותו תיקון מטטרון לא פירט, ומיכאל ייאלץ להבין את זה לבד, אם רק יוכל להפסיק לחשוב על אוכל ועל בגדים יבשים.

הוא הביט בילדה במעיל הפרחוני. היא סיימה לאכול והחלה לרוץ לעבר הגלים ולסגת כל אימת שהתקרבו אל החוף, משחקת איתם בתופסת. בכל פעם התקרבה קצת יותר אל המים עד שהגלים שטפו את מגפיה הוורודים, ורק אז נמלטה בחזרה אל החוף בקולות צחוק צווחניים וקראה, "לא

תתפסו אותי!"

"תיזהרי, גאיה, שלא תירטבי. את תצטנני", קרא אליה האב, אבל הילדה הייתה שקועה במשחקה עם הגלים. היא אפשרה לכל גל לתפוס אותה עוד קצת. נכנסה בכל פעם מעט עמוק יותר. האב היה עסוק עם התינוק ולא שם לב אל הילדה שרצה אל קו המים במהירות. לא שם לב לגל הגדול שהגיע ותפס אותה למרות קריאותיה - "לא תתפסו אותי". לא שם לב לכך שהיא נופלת ונסחפת עם המים. אבל מיכאל שם לב, וברגע שהמעיל הפרחוני והקטן הפך למערבולת צבעים שנסחפת במים, הוא זינק ושחה אל הילדה. הוא לא חשב. לא על הקור ולא על הרעב הצובט. הוא פשוט עשה את מה שהיה טבוע בו מראשית יצירתו - הוא מילא שליחות שנקרא אליה. הוא הגיע אל הילדה, משה אותה מהמים ומשך אותה אל החוף, כשהיא רטובה, משתעלת ורועדת.

פתאום החוף, שהיה כמעט נטוש עד לאותו רגע, התמלא באנשים ששמעו את קריאותיו הנואשות של האב שראה את בתו רועדת ומפוחדת, שפתיה כחולות מהקור. מייד התחילו קריאות - "תזמינו אמבולנס", "תהפוך אותה על הצד", "תפשיטו אותה, היא תתקרר", "תלבישו אותה, היא תתקרר". ובתוך כל ההמולה לא הפסיק האב לחבק את הילדה המבוהלת ולמלמל, "היא כמעט הלכה לי... היא כמעט הלכה לי...". האב הנסער רצה להודות לאיש שהציל את הילדה שלו, אבל מיכאל, שסביבת אנשים, על קולותיהם, רגשותיהם ומחשבותיהם, הכבידה עליו, כבר התרחק משם. הוא לא היה צריך להישאר כדי לדעת מה מתרחש. מישהו הזמין צוות של מד"א, והצוות בדק את הילדה וקבע שהיא בסדר. וכשהפרמדיק שאל מי האיש שהציל אותה, ענו לו שזה איזה

בחור אחד שהסתובב כאן על החוף. אף אחד לא ראה אותו קודם. אף אחד לא ידע את שמו.

מיכאל התיישב על ספסל הרחק ממקום ההמולה ומאורות האמבולנס המהבהבים שטרדו את עיניו. שוב היה רטוב כולו. הנעליים, שרק לפני שעה שלף משקית ניילון ליד ה"ביגודית", היו ספוגות מים. הוא לא עצר להוריד אותן לפני שזינק אל הגלים, ולא הייתה לו שמיכת צמר כחולה להתעטף בה.

השמיים החלו להחשיך. פה ושם הופיעו כוכבים ראשונים. בשקט של הלילה הייתה נחמה, אך היה גם פחד. הלילה היה זמנם של המזיקים - יצורים נתעבים האורבים בחושך לבני האדם, אך לא רק להם. המזיקים עלולים לקחת הרבה יותר מזוג נעליים.

אילו היה יכול להופיע בדמותו האמיתית, לא היה חושש מהם, אך בתוך הגוף האנושי שלו, לא ידע מיכאל מה יוכל לעשות נגדם. אולי עדיף שלא יישן, למרות העייפות הגדולה שנפלה עליו. אולי עדיף שאת השינה ישמור לבוקר. כך יוכל לחמוק גם מההמולה שהחרישה את מוחו כל היום.

מוזיקה נשמעה ממסעדת הביסטרו-בר שעל הטיילת מאחוריו. צלילים נעימים, לא מחרישי אוזניים כמו אלו שעלו מחנויות שונות שחלף על פניהן קודם.

"רוצה לאכול משהו?"

מיכאל הרים את מבטו. גבר בחולצה שחורה עמד ליד הספסל. הוא החזיק בידו צלחת שנדף ממנה ריח מעורר תיאבון. מאז הכריך של אתמול לא אכל מיכאל כלום. לא היה לו כוח ללכת לשוק. הגבר עם הצלחת נראה בשנות השלושים לחייו. היו לו גבות שחורות ועבות, מצח גבוה, תספורת קצוצה שרמזה על תחילתה של התקררות ולסת חזקה. אבל למרות המראה המאיים, במבט שלו היה משהו רך.

"ראיתי מה עשית", אמר הגבר והחווה בסנטרו לעבר החוף. "זה היה מעשה יפה". הוא הניח את הצלחת על הספסל ליד מיכאל והוסיף מזלג וסכין מהכיס האחורי של מכנסיו. "כשתסיים, תניח את הצלחת על אחד השולחנות בחוץ", הוא הצביע על המסעדה, והעיף מבט נוסף בבגדיו הרטובים של מיכאל. "אני אדליק את אחת מפטריות החימום. אתה יכול לשבת שם ולהתייבש", ובלי לחכות לתגובה הלך משם.

מיכאל הביט בגבו המתרחק. הייתה לו הליכה בטוחה, לא מהירה ולא הססנית. הליכה של אדם שהרגיש בנוח בגופו, שלא התעמת עם תחושותיו.

הגבר ניגש אל השולחן הפינתי ביותר במרפסת המסעדה שהייתה חשוכה ונטושה לגמרי. כל הסועדים העדיפו לשבת בפנים. הוא הדליק תנור חימום שהחל לזוהר באור כמתמם, ונכנס פנימה בלי להביט לאחור.

מיכאל לקח איתו את הצלחת והסכום והתיישב ליד השולחן. התנור חימם אותו והחל לייבש את בגדיו, והאוכל הרגיע את בטנו. הטעם היה עשיר וחזק יותר מהחביתה שאכל אתמול, ולרגע חשב מיכאל שפיו לא יוכל להכיל את מגוון הטעמים, אבל עד מהרה הייתה הצלחת ריקה.

אולי אלי וסידני טעו. אולי לא כל האנשים גרועים יותר מחיות.

מיכאל נתן לידיעה שלו להיפתח. הוא חיפש במחשבותיו את האב והילדה במעיל הפרחוני. הם היו עכשיו בבית. הילדה לבושה בפיג'מה חמה, אחרי אמבטיה וצלחת מרק. היא שכבה מכורבלת בין שני הוריה שהביטו בה באהבה, נזכרים להודות על המתנות שזכו בהן. האב הצעיר הביט באשתו. למרות חששותיו, היא לא כעסה עליו ולא האשימה אותו. הוא הושיט לה את ידו מעל לבתו הישנה, והיא לקחה אותה ולחצה

בחיבה.

בבתים אחרים בבניין שידרו טלוויזיות את מהדורת החדשות. כתבת צעירה דיווחה לצופים בבית על תקרית שכמעט הסתיימה בטרגדיה. היא ראינה את האב החרד, והוא סיפר, על רקע האמבולנס המהבהב, איך אלמוני זינק למים והציל את בתו מטביעה. "אני לא יודע מי זה", אמר האב, "אבל הוא מלאך. משמיים שלחו אותו אלינו". הכתבת סיימה את הדיווח בתהייה, "מעניין מיהו אותו מלאך מחוף הים", והחזירה את השידור לאולפן.

אולי היה זה האוכל המשביע, אולי חומו של התנור, אולי השקט שנמהל במוזיקה העדינה שעלתה מהמסעדה. משהו במיכאל נרגע. עכשיו הוא הבין למה נשלח לכאן ומה עליו לעשות כדי לכפר על כשליו ולחזור בחזרה. אחרי הכל, הוא היה מלאך.

ב

יותר מכל הוא התגעגע לכנפיים. שתיים כדי לכסות אותו מפני העולם, שתיים כדי לכסות את העולם מפניו ושתיים נוספות כדי לעופף בין שמיים וארץ, ללא כבלים, ללא גבולות. כעת הוא היה כבול ומוגבל כמו שלא היה מעולם, בלי לדעת כמה זמן יישאר כך. הדרך הייתה ברורה לו כעת, משהבין את הסיבה שלשמה נפל לארץ, אך כמה זמן תימשך אותה הדרך, זאת לא ידע.

את הכנפיים איבד בנפילה ועמם איבד גם את מרב כוחותיו, אבל עדיין הייתה למיכאל הידיעה. בני האנוש חושבים שהם יודעים הרבה. מיכאל ראה כיצד הם מתגאים בידע שלהם, מנופפים בחדות שכלם. "ראו, כדור הארץ הוא עגול!", "הידד, גילינו את האנטיביוטיקה!", "המרחק בין כדור הארץ לשמש הוא 149,597,870,700 ק"מ". אך למעשה הם יודעים רק את מה שקיים. עד כדי כך הם מוגבלים. אילו הייתה להם ידיעה אמיתית, מן הסתם לא היו מרגישים בטוחים כל כך בקיום הזמני והסופי שלהם.

מיכאל חש כלפיהם בעיקר רחמים, אך לא פעם גם אימה. הוא כבר ראה מלאכים מכלים בעוצמת מבטם ערים שלמות, הופכים אותן לקלחת של אש וגופרית. הוא היה שם לצדו של גבריאל כשסדום ועמורה הפכו לשממה של חול ומלח. אבל לרוב היו אלה בני האדם עצמם שהעלו באש את עולמם, וכוחם ההרסני היה גדול לאין שיעור. נורא מכך, ההרס הזה היה גחמני וחסר פשר. מיכאל ראה את רוע הלב

של בני האדם מהרגע שהאל יצר אותם בדמותו, אך מעולם לא חווה אותו בצורה ישירה כל כך. מעולם לא היה מושפע ממנו עד עתה.

הוא פגש גם טוב, פגש גם חמלה, צדק והגינות. כמו למשל חיים זיגדון, הבעלים של הביסטרו-בר מהטיילת, שנהג להניח עבורו צלחת על אחד השולחנות בחוץ עם אוכל שנשאר במטבח בסוף היום. או קרן מדוכן הקפה מעבר לכביש שתמיד חיכה אליו והציעה מילה טובה ומשהו חם לשותות. או המאבטח ההוא מאיכילוב שהיה נותן מדי פעם למיכאל להיכנס להתקלח.

והיו גם המתנדבים ההם שהסתובבו ברחובות עם עגלות וחילקו שמיכות ושוקו חם, אבל אותם כבר לא פגש הרבה כי נמנע מלהגיע למקומות שהסתובבו בהם. במקומות הללו ראה מיכאל רוע, אלימות וכאב שצרבו את לבו. אלו היו אזורי מלחמה, ומיכאל העדיף להתרחק מהם, גם אם הדבר גזר עליו בדידות.

הבדידות הייתה הקשה מכל. מאז שנפל היא הייתה בת לווייתו הקבועה לכל מקום אשר הלך. ככל שישלים את משימתו מהר יותר, כך יחזור הביתה מוקדם יותר.

הוא ישב על ספסל בטיילת והביט באנשים שחלפו על פניו. הם לא ידעו, אבל הוא ידע. ידע שהאיש בחליפה שממהר למשרד כדי שלא לאחר לפגישה חשובה יפוטרו ממקום העבודה שלו בחודש הבא, אבל זה יהיה לטובה כי הוא סוף-סוף יפתח את העסק שהוא חולם עליו, לארגון מסיבות טבע. הוא ידע שהנערה הלבושה בסוודר שגדול עליה בכמה מידות ועונדת שורת עגילים באוזן שמאל, לא באמת מתכוונת למה שהיא כותבת עכשיו בטלפון הנייד שלה. היא לא באמת רוצה להרוג את אמא שלה, ואין לה כוונה אמיתית לברוח

מהבית.

הוא ידע שהנהג במכונית הכחולה עסוק במחשבות על מה שהיה צריך לענות לאשתו אחרי ששוב האשימה אותו הבוקר בכך שהבן שלהם חזר להרטיב במיטה. ובגלל המחשבות הללו הוא לא ישים לב לרוכב האופניים שבעוד כמה שניות ינסה לחצות את מעבר החציה. וגם רוכב האופניים לא ישים לב למכונית כי הוא מרכיב אוזניות ולא ער למתרחש סביבו. הוא לא ישמע את חריקת הבלמים ולא את פגיעת המתכת.

מיכאל ידע את כל זה. בדיוק בשביל רגעים כאלו הוא היה שם. בדיוק לרגעים האלו הוא חיכה. הם המפתח שלו, כרטיס הטיסה שלו, הדרך לכפר על טעויות העבר ולחזור הביתה. אילו היו לו הכוחות שלו, הכל היה פשוט יותר. אבל בליט ברירה הוא ייאליץ לעשות את זה בדרך הרגילה.

מיכאל חיכה לרגע הנכון, ואז זינק ממקומו על הספסל ורץ אל נתיב רוכבי האופניים. הרוכב עם האוזניות התקדם לעברו. מיכאל המשיך לרוץ בכל הכוח, מתעלם מבחורה על קורקינט שכמעט פגעה בו וצעקה, "תיזהר, משוגע!" הוא רץ וראה את רוכב האופניים מביט בו בתדהמה כשהבחין בו רץ לקראתו. מיכאל שמע אותו צועק משהו, ראה אותו מסיט את הכידון בתנועה חדה הצדה והרגיש את החבטה החזקה כשהאופניים התנגשו בו והעיפו אותו על המדרכה.

שנייה אחר כך חלף על מעבר החציה רכב כחול ובתוכו נהג שתכנן איך להגיד לאשתו שנמאס לו מהיחס שלה.

"תגידי, מה נראה לך שאתה עושה?!" רוכב האופניים התרומם מהמדרכה. האופניים שלו התעקמו קצת, אבל הוא עצמו היה בסדר, הודות למגיני הברכיים ולקסדה. מיכאל, לעומתו, היה פחות בסדר. הכתף שלו פעמה בכאב. רק בקושי הוא הבחין באנשים שהחלו להתקבץ מסביב.

“ראיתי מה קרה, הוא פשוט רץ לעבר האופניים.”
 “הוא בסדר? שמישהו יתקשר לאמבולנס, נראה לי שהוא
 פצוע.”

“אני מכיר אותו, הוא מסתובב פה באזור של הטיילת כל
 הזמן. הומלס.”

מישהו גהר מעליו. “אתה בסדר?” זה היה חיים.
 מיכאל התרומם לאט. מעגל של סקרנים הביט בו. הנהג
 במכונית הכחולה כבר היה רחוק משם, ורוכב האופניים,
 גם אם כועס ונסער, היה בריא ושלם. מיכאל חיך, “כן, אני
 בסדר.”

הוא אהב את התחושה הזו. תחושת הסיפוק של משימה
 שהושלמה בהצלחה. לא תמיד הוא הצליח. למעשה, פעמים
 רבות נכשל. זה לא שהוא לא ניסה. פשוט העבודה הייתה
 רבה מדי. אבל כל הצלחה כזו קידמה אותו עוד צעד הביתה.
 כל הצלחה כזו עזרה לו לזכור מי הוא באמת, לשם מה נוצר
 ולשם מה ירד לארץ. לפעמים, כשאתה כבול בתוך גוף אנושי,
 קל לשכוח.

הכינוי שנתנה לו אותה כתבת, אחרי שמשה את הילדה
 הקטנה מהמים, דבק בו, אבל לא כולם ראו בו מלאך ולא
 כולם קיבלו בברכה את מעשי ההצלה שלו. מי שאין לו ידיעה,
 כך מיכאל כבר למד, לא תמיד הבין, ובני אנוש, כאמור, הבינו
 מעט מאוד.

“הוא פשוט התנגש ביי”, אמר רוכב האופניים בטון מאשים,
 אבל כשראה את עוויית הכאב על פניו של מיכאל כשחיים עזר
 לו לקום, הוא כעס קצת פחות.

“אתה בסדר?” שאל חיים את הרוכב. היה משהו קצת
 מתריס בשאלה שלו, והעובדה שחולצת הטריקו שלו חשפה
 זרועות שהכירו מקרוב את חדר הכושר, רק הוסיפה לטון

המאיים מעט.

“אני בסדר”, מלמל הרוכב. “אבל מה הוא מתפרץ ככה...”
 “אז אם אתה בסדר, הכל בסדר. שלום, שלום.”
 קהל הסקרנים כולו הבין את הרמז והחל להתפזר.
 “בוא, גבר. נסדר לך משהו לשתות”, אמר חיים וטפח בחיבה
 על הכתף שלא כאבה.

מיכאל התיישב על יד השולחן הפינתי במרפסת הביסטרו.
 אפילו שחיים הזמין אותו להיכנס לבר כמה פעמים בעבר,
 הוא העדיף לשבת בחוץ, באותו שולחן שישב לידו בפעם
 הראשונה. המלצריות לא אהבו שהוא שם. גם כשהיה נכנס
 מדי פעם בפעם רק לשירותים, הן היו מעקמות את הפרצוף.
 אבל לחיים לא היה אכפת.

חיים אמר לו שהוא יכול להשתמש בשירותים מתי שהוא
 רוצה. מיכאל לא ידע איך להסביר שהוא בכלל לא רוצה, אבל
 איזו ברירה יש לו? כאן, בעולם הזה, בגוף האנושי שהוא כבול
 בתוכו, הליכה לשירותים הייתה אי־נוחות שצריך לקבל.

חיים הניח מולו צלחת עם צ'יפס וטבעות בצל, כוס בירה
 וכדור אופטלגין. “לא השילוב הכי בריא, אבל זה יעזור לך”.

מיכאל לא אהב בירה. זה לא היה רק הטעם המריר. הוא
 ראה מה קורה לצעירים ששותים בירה ומסתובבים אחר כך
 על החוף. האווירה החלולה שנדפה מהם הפחידה אותו. אבל
 לא היה נעים לו לסרב, אז הוא בלע את הכדור עם לגימה של
 בירה צוננת. זה באמת שיפר קצת את ההרגשה.

חיים התיישב מולו. זו הייתה שעה רגועה בביסטרו, בלי
 הרבה לקוחות. “אפשר לשאול למה החלטת לרוץ לתוך
 מסלול של רוכבי אופניים?”

מיכאל נגס בטבעת בצל, “הייתה שם מכונית שעמדה
 לפגוע בו”.

“אבל הוא רכב על נתיב של אופניים”, הקשה חיים.
 “הוא עמד לרדת למעבר החציה. הוא היה צריך להגיע לצד השני של הכביש, לאסוף חבילה מחנות בהמשך הרחוב”.
 חיים הביט בו בריכוז. מיכאל ראה את הספקנות על פניו. הוא הכיר את הספקנות הזו. בעולם שהשקר שולט בו, לא פלא שהספק קונה אחיזה. אילו לא היו ספקנים כל כך, אולי מיכאל היה יכול לספר מי הוא ומאיפה בא. אולי היה יכול להסביר מאין יש לו את הידיעה, ידיעה שמגיעה ממקור עליון, ממקור של אמת.

אבל אם יספר על זה, יצטרך לספר גם איך נפל, ועל זה מיכאל לא רצה לספר. סיבה אחת לכך הייתה שבני אנוש מפרשים את המילה “נפילה” בצורה מוחשית מדי. כשמלאך נופל מהשמיים, הוא לא מתרסק על האדמה ונחבל. הוא פשוט מוצא את עצמו פתאום על הארץ, נמשך אליה מכוח הכבידה. הסיבה השנייה הייתה הבושה, שכאבה יותר מהנפילה עצמה. הידיעה שאביך לא רוצה בכך יותר.

חיים התרומם מהכיסא. “תיהנה מהבירה, גבר”. הוא נכנס בחזרה למסעדה, והשאיר את מיכאל מול הטיילת והים. הבירה הייתה מרירה, אבל התחושה בחלל הבטן של מיכאל הייתה מתוקה. הוא עשה עוד צעד בדרך הביתה. הוא ממלא את השליחות שלו.

הילדה ההיא במעיל הפרחוני הייתה הראשונה. אחריה הגיע התינוק שכמעט נחנק. האם לא ראתה את התינוק כי הוא ישב בעגלה עם הפנים קדימה. היא נתנה לו חתיכה של תפוח, והתינוק כרסם בו עם שיניו הקדמיות. מיכאל ידע שזאת לא הייתה חתיכת התפוח הראשונה שלו. הוא כבר אכל חתיכות רבות כאלו. למה שהאם תחשוב שיש בזה סכנה?
 אבל מיכאל ראה את הסכנה. ראה בעיני רוחו איך חתיכת

התפוח תישבר לשניים, ראה איך החלק הגדול יגלוש במורד גרונו של הפעוט ויחסום את דרכי הנשימה. ראה איך התינוק יכחיל מבלי יכולת לאותת לאמו שהוא במצוקה. ראה איך האם תצרח ותתייפח מול התינוק הדומם בזמן שצוות מד"א ינסה לשווא לבצע בו ניסיונות החיאה.

אז הוא עשה את מה שהיה מוטל עליו ופעל. הוא רץ במהירות אל התינוק ושלף אותו מהעגלה. האם צעקה בבהלה. התינוק החל לבכות. אנשים התקבצו סביב, ומישהו כבר צעק לשוטר שיבוא. אבל אז מיכאל הראה לאם המבוהלת את חתיכת התפוח שהוא הוציא מפיו של התינוק.

"הוא עמד להיחנק מזה", הסביר והושיט לה בחזרה את הילד.

אנשים מסביב הביטו בו מבולבלים, לא בטוחים כיצד להגיב. גם האם נראתה מבולבלת. היא מלמלה תודה מגומגמת והלכה משם. אפילו לא הביטה לאחור בזמן שהתרחקה ממיכאל בצעדים מהירים. הוא הציל את בנה, אבל היא לא הצליחה להישיר אליו מבט. היא לא הייתה הראשונה. ככל שחלף הזמן, הבחין מיכאל בחוסר הנוחות של הסביבה כלפיו. בגדיו היו בלויים, מלוכלכים ולא תואמים. על פניו היו זיפים, שערו היה לא מסופר ונדף ממנו ריח לא נעים. ריח של מי שישן בחברתם של חתולים על ספסלי רחוב או בחברתם של עכברים בחדרי מדרגות. הופעתו החיצונית הבהירה לכולם מיהו. הומלס. חסר בית. חסר מקום בעולם. וזה הביך אותם ואיים עליהם. הם לא רצו לחשוב שמציאות תלושה כזאת אפשרית. הם העדיפו להפנות מבט ולא לראות.

אחרי התינוק הגיעו הנהגת, שלא הבחינה שיש לה תקלה במנוע ונעצרה בחריקת בלמים רק כשמיכאל התפרץ לכביש מולה. והנער שהיה טובע, אלמלא מיכאל היה לוקח לו את

הבגדים שהשאיר על החול, ומאלץ את הנער לרדוף אחריו לאורך קו החוף. והאיש הזקן שמיכאל הציל כשתפס את אחת המלצריות של הביסטרו ביד והתעקש שעליה להזמין אמבולנס מייד, כי האיש משולחן תשע עומד לחטוף שבץ בעוד כמה רגעים.

ועכשיו רוכב האופניים. בסך הכל שישה. חלקם הודו לו וסיפרו לכל מי שרצה לשמוע על המלאך שהציל אותם. אחרים הביטו בו בתערובת של כעס, בהלה ודחייה, ומיהרו להתרחק ממנו, כאילו הרגישו שיש קיר שחוצץ בינו ובינם. למיכאל לא היה אכפת. הוא לא ציפה שאנשים יבינו. הרי גם הוא לא ממש הבין אותם. העיקר שהוא ימלא את השליחות שלו. שבע הוא מספר שלם. נשארה לו עוד הצלה אחת ואז יוכל לחזור הביתה.

הוא סיים את הצ'יפס והבירה והתרומם מהכיסא. האופטלגין עשה את שלו והכתף כבר לא כאבה כל כך. גם אחרי החודשים הרבים שעברו עליו, הגוף האנושי עדיין היה חידה מבחינתו. תחושות רבות כל כך שסותרות אחת את השנייה. התרחשויות רבות כל כך ב־זמנית. לא פלא שבני האנוש כאלה חסרי שקט.

השמש החלה לשקוע. זו הייתה השעה האהובה על מיכאל. בזמנים כאלה היה יכול לשבת על החוף, לשמוע את הגלים המתנפצים, להרגיש את הרוח על הפנים ולהביט על השמיים שנצבעים באדום ובכתום. ברגעים כאלו הוא הרגיש קרוב יותר הביתה.

לא שהבית היה דומה לכל זה. במקום שמיכאל בא ממנו לא היו שקיעות ולא זריחות ולא מגע מחוספס של חול בין האצבעות או ריח של מלח וקצף ים. כל אלו הם תחושות ארציות. המקור של מיכאל היה רוחני. ובכל זאת, מראה

השקיעה על הים אפשר למיכאל להרגיש את השלווה שהיה מרגיש אז, כשהיה מחובר כל כולו למקור שלו. הוא ישב על החול עד שהשקיעה דעכה וצבעי האדום והכתום נבלעו בכחול-שחור שהחל לצבוע את השמיים. החוף החל להתרוקן מאנשים, ומיכאל הרגיש את ההקלה פושטת באיבריו.

מי שנשאר על החוף בלילה היו רק המשוגעים והאבודים או האוהבים והחולמים. בקרבתם של הראשונים הוא הרגיש בנוח. הסוג השני אולי לא היה שונה בהרבה. זוג אוהב צעד לאורך החוף בידיים שלובות. לכל מסתכל מהצד הם נראו אולי כמו זיווג מושלם, אבל מיכאל ידע אחרת. כשהזוג עבר ממש לידו, הוא נעמד, ניגש אל הגבר, הניח יד דקת אצבעות על זרועו ואמר, "לא כדאי. אתם רק תכאיבו זה לזה", והתרחק משם לפני שהספיק לשמוע את מטר הגידופים שרדף אחריו.

ג

בחלומו שמע שירה. שירת מלאכים ענוגה שמרטיטה את כל ההוויה בתחושת נשגבות וטוהר. זו הייתה שירתו של אוריאל שמילא את המשמרת השלישית, מחצות הלילה עד הזריחה. זמן רב כל כך לא שמע מיכאל את השירה הזו, והוא נמשך אליה כבחבלי קסם.

מיכאל רצה להמשיך להאזין לשירה, אך אוריאל הפסיק לשיר. הוא חייך אל מיכאל ואמר, "זהו. סיימתי את המשמרת שלי. עכשיו תורך". מיכאל לא רצה להחליף את אוריאל. הוא רצה להמשיך להאזין לשירה שלו, אבל ידע שאם לא יתפוס את מקומו על יד כיסא הכבוד, לא יהיה מי שיחזיק את העולם בשירתו מעלות השחר ועד חצות היום. הוא כבר נעמד לתפוס את מקומו, אבל רפאל דחק אותו הצדה.

"זו המשמרת שלי", קרא מיכאל, "אני צריך לומר עכשיו שירה". רפאל התעלם ממנו. "רפאל, אתה אומר שירה מחצות היום ועד רדת הלילה", ניסה מיכאל שוב, אך רפאל לא הקשיב.

"המשמרת שלך בוטלה", אמר קול מעורר אימה משמאלו. מטטרון.

"אז מי אומר שירה מעלות השחר?" שאל מיכאל בדאגה. "אין יותר עלות השחר", ענה שר המלאכים, "נותרו רוק לילה וחושך".

מיכאל התעורר בבהלה על הספסל שישן עליו, רועד מצינת

הבוקר. אור אדמדם החל לצבוע את השמיים שהציצו בין ענפי העצים שמעליו. עלות השחר. הוא נשם לרווחה. לרוב הוא ישן במהלך היום והיה ער בלילה. ללילה היו חיים משלו. בלילה היה עוזב את הטיילת ומשוטט בעיר, שפינתה את הרחובות שוקקי החיים והמסודרים לטובת מרחב חיים שונה עם כללים וסדרים משלו. בלילה שלטו כוחות החושך. ראייתם של בני האנוש הייתה מוגבלת רק למה שרואות עיניהם, והם חשבו שהלילה הוא ממלכתם של סוחרי הסמים, של סרסורי הזונות, של השיכורים ושל המהמרים. הם פחדו מהלילה והסתגרו בבתיהם, נועלים דלתות ומגיפים תריסים. אבל מיכאל ידע שבעומק צללי הלילה אורבים גם כוחות אחרים, מסוכנים ומאיימים הרבה יותר, כוחות השואבים את כוחם מהחושך. המזיקים, הקליפות, השדים. הוא ידע למה הם מסוגלים. הם אלה שלקחו את אוריאל למקום שממנו לא תישמע יותר השירה שלו.

מיכאל היה מסתובב ברחובות ומחפש אותם, וכמו שבעבר היה עמוד השחר הסימן עבורו להחליף את אוריאל ולהתחיל את משמרתו, כך היה זה עכשיו הסימן לכך שהוא יכול להרפות את הדריכות ולחפש לעצמו איזו פינה צדדית שיוכל להניח בה את ראשו, על ספסל או על חתיכת קרטון, ולישון. אבל הלילה הקודם התיש אותו באופן כזה שאפילו לא חיכה עד הבוקר.

הוא תכנן ללכת להתקלח באיכילוב. בלילה, כשרוב המחלקות שקטות, היה אפשר להתגנב לאיזו מקלחת פנויה. ברוב הפעמים איש לא ירגיש בכך. ואם איזו אחות או סניטר שמים לב, הדבר הגרוע ביותר שעלול לקרות הוא שמאבטח מנומנם ילווה אותך החוצה כשאתה חפוף ונקי. ככל שהתחמם מזג האוויר, כך נעשה הצורך במקלחות דחוף

יותר. לרוב היה מסתפק ברחיצה על החוף. סבון אפשר היה לקחת בתוך כוס חד־פעמית מתא שירותים ציבוריים. אבל מדי פעם בפעם הוא ערג למקלחת חמה, כזו שמלטפת את העור ולא משאירה אותך להתעמת עם גרגרי חול עקשניים. בדרכו עבר דרך ה"ביגודית" ובחר לעצמו ג'ינס וחולצה חדשים. את אלו שלבש יזרוק לפח אחרי המקלחת. הוא לקח את אחת השקיות שהיו מונחות ליד המכולה והכניס אליה את הבגדים. גרביים שוב לא הצליח למצוא.

משום מה, אנשים לא הרבו למסור גרביים ישנים, וחבל, זה היה מצרך נדיר. בגרביים שלבש לא נשאר כבר אריג במקום של העקב והבוהן. רבים מדרי הרחוב שפגש הלכו ללא גרביים כלל.

הוא נשען על קיר הבניין ועצם את עיניו. איך הגיע למצב שמחשבותיו מלאות בגרביים? מה היה אומר מטטרון אילו ראה אותו עכשיו? והאם הוא רואה אותו? האם הוא עוקב אחריו? האם הוא מייחל להצלחתו ולחזרתו או שהוא מקווה שייכשל? הוא הציל כבר שישה. נשאר עוד אחד. אבל במקום לחפש את האחד הזה, חשב מיכאל על גרביים ומקלחת חמה. הוא התנתק מהקיר וניער את ראשו. השביעי יוכל לחכות עד אחרי המקלחת. בדרך לאיכילוב עבר ליד דיזינגוף סנטר.

השעה הייתה כבר אחר חצות, אבל הרחוב המה מפעילות. צעירים בחבורות שתו ועישנו. בליינים שסיימו את הערב זרמו מתוך הפאבים והמסעדות. בחורות יתפות שרגליהן כאבו החזיקו ביד אחת זוג נעליים גבוהות עקב ונשענו על בני זוגן. בני נוער שלא מצאו משמעות בשום דבר תרו אחר ריגושים. חבורה רועשת וצוהלת יצאה מבית הקולנוע. בלדרים מנוסים הציעו סחורה לאנשים נואשים וחלולי מבט. יום חמישי, הבין מיכאל. לא היום הכי מוצלח בשבוע

להסתובב באזורים האלו, אבל ההבטחה למקלחת חיכתה לו והוא המשיך ללכת, נצמד לבניינים, מסתתר מהעוברים ושבים.

הוא כבש את מבטו במדרכה, לא מאפשר לעצמו לגשת אל הידיעה שלו. אם ייתן לה להיפתח, לא יוכל לעמוד בפרץ. כאב רב מדי, עצב רב מדי, נפשות אבודות רבות מדי שזקוקות להצלה, והוא לא יוכל לעזור לכולם. צבא מלאכי החבלה של מלאך המוות סמאֵל אורב בכל מקום, ומוטב לו, למיכאל, שלא יבחינו בו.

הוא חלף על פני זוג שעמד על המדרכה לצד אופנוע אדום וגדול. משהו בזוג הזה נראה לא בסדר. נדרשו למיכאל כמה שניות כדי להבין את העניין. הגבר נראה בשנות העשרים המאוחרות, אבל הנערה שעמדה לצדו הייתה בת חמש עשרה לכל היותר.

הבגדים השחורים שלבשה והאיפור הכבד על פניה לא יכלו להסתיר את גילה הצעיר. היא עוד ילדה. כשחלף על פניה, הצטלבו מבטיהם לשנייה. היו לה עיניים כחולות בהירות, כמו השמיים, והידיעה של מיכאל נפתחה. הוא לא רצה לדעת, אסור היה לו לדעת, לא עכשיו. אסור לו לחשוף את עצמו בשעות כאלה. אבל זה היה חזק ממנו.

הגבר בעל האופנוע תפס בצווארה ומשך אותה אליו, "קדימה מותק, זזנו", ובהנפת רגל הוא התיישב על האופנוע. הנערה התקדמה לכיוון האופנוע גם היא, אבל מבטה נותר ממוקד במיכאל, כאילו היא מבקשת ממנו לראות את מה שצופן לה העתיד. כאילו היא יודעת מהו בעצמה.

מיכאל לא חשב. הוא לא חשב שאולי זו השביעית שלו. הוא לא חשב על כלום, רק על העיניים הכחולות האלה ועל מה שהן מספרות לו. הוא הושיט יד ותפס בזרועה של הנערה.

“אל תלכי איתו”.

הגבר הסתובב מייד והביט במיכאל בתערובת של תדהמה, זעם וסלידה, “תוריד ממנה את הידיים שלך לפני שאני שובר לך אותן”.

אבל מיכאל לא התייחס אליו. הוא היה ממוקד לחלוטין בנערה. “אל תלכי איתו”, הוא הפציר בה שוב. “זה לא ייגמר טוב”.

“עזוב אותי”, אמרה לו הנערה, אבל מבטה אמר משהו אחר, משהו שמיכאל לא הבין עד הסוף.

הגבר ירד מהאופנוע ודחף אותו בעוצמה, ומיכאל נפל למדרכה. “אמרתי לך תוריד ממנה את הידיים”, הוא צעק על מיכאל ואז פנה אל הנערה בטון מאשים, “את מכירה אותו?” הנערה הנידה בראשה לשלילה.

“אאללה, בואי בזוז מפה”, הוא פנה שוב אל האופנוע.

מיכאל התרומם מהמדרכה ותפס שוב בזרועה של הנערה. עכשיו גם משך אותה ככל יכולתו הרחק מהאופנוע. “חזרי הביתה. אני יודע שזה קשה לך, אבל האמיני לי, זה עדיף”.

הוא רצה להגיד לה עוד, לספר לה מה יקרה אם לא תקשיב לו. אבל עוד לפני שהספיק לעשות זאת, מהלומת אגרוף שכוונה אל הרקה הימנית שלו הפילה אותו שוב למדרכה, ואחר כך באה בעיטה חזקה לצלעות. מיכאל הרגיש את עצמותיו מתפצחות ופלט זעקת כאב. בעיטה נוספת פגעה בלסת שלו, ופיו התמלא בטעם של דם.

הגבר גהר עכשיו מעליו, תפס בחולצתו והרים אותו מהמדרכה רק בשביל להנחית אותו שוב במהלומת אגרוף שפיצחה את אפו. ראשו של מיכאל נחבט במדרכה וראיתו היטשטשה. פניו בערו מכאב. הוא שמע צעקות מסביבו ויללת סירנה.

הגבר רכן אליו שוב וסינן באיום, "עוד פעם אחת אני רואה אותך, אתה מת". הוא עלה על האופנוע והסתלק משם עם הנערה שזרקה אל מיכאל עוד מבט כחול אחד. מיכאל נשאר מקופל על הארץ. הוא לא היה יכול להתרומם. אנשים ניגשו אליו, נשמעו עוד צעקות, שני שוטרים הזמינו אמבולנס.

מיכאל לא שם לב לחובשים שטיפלו בו, לא לידיים שהרימו אותו על האלונקה והעלו אותו לתוך האמבולנס, לא לטלטלות הנסיעה ששלחו פעימות של כאב לצלעותיו ולא לשאלות החוזרות ונשנות לשמו. כל שהיה יכול לחשוב עליו הוא הנערה כחולת העיניים. מחר בבוקר היא תזחל הביתה, חבולה מבפנים ומבחוץ, ותשאל את עצמה למה לא הקשיבה להומלס המוזר שהוא שהביט בה כאילו ידע עליה דברים שאפילו היא לא ידעה.

בסופו של דבר הגיע לאיכילוב, אבל לא זכה למקלחת. אחות חמורת סבר ביקשה ממנו מספר תעודת זהות ושם מלא ונראתה זועפת ביותר כשלא ענה לה.

"זה יהיה טוב אם תעזור לנו לעזור לך", אמרה בקוצר רוח והלכה לטפל בחולה אחר, שהגיע עם שבר ענקי של זכוכית תקוע לו בכתף. תוך כדי שטיפלה בו היא מלמלה, "כל המוזרים במשמרת שלי".

הרופאה המתמחה שקיבלה אותו במיון שלחה אותו לצילום וסיכמה שיש לו סדק אחד בצלע טי־חמש ושהאף אומנם חבול, אבל שלם. היא המליצה על מנוחה, על קומפרסים ועל משככי כאבים וביקשה ממיכאל לחתום על טופס שחרור מהמיון. בראש הטופס, בשם המטופל, נכתב, "אלמוני. מסרב להזדהות".

"אני יכול אולי להתקלח קודם?" שאל אותה כשהגישה לו

את הטופס.

הרופאה הביטה בו מופתעת. הוא ידע שהיא מתאמצת להסתיר את סלידתה מהמראה המוזנח שלו, מבגדיו המלוכלכים ומהריח שעלה מגופו. "מקלחות יש רק במחלקות, ואנחנו לא מאשפזים אותך, אתה משתחרר עכשיו".

"אבל לילה עכשיו, אני בטוח שיש איזו מקלחת פנויה. רק מקלחת זריזה לפני שאני הולך", ניסה מיכאל.

"פה זה בית חולים", אמרה הרופאה בקול תקיף. "לא בית מלון". ורק ליתר ביטחון, היא ביקשה מאחד הסניטרים שילווח את מיכאל החוצה. "אם צריך, קרא למאבטח", לחשה לו בקול לא שקט במיוחד.

את המשך הלילה העביר בגן אריסון. ההליכה הכאיבה מדי בשביל לעשות את כל הדרך עד לטיילת או לחפש מקום אחר למקלחת. ובכל מקרה, את השקית עם הבגדים הנקיים השאיר על המדרכה ליד הסנטר. הוא נשכב על ספסל והניח לעיניו להיעצם.

העייפות, ממש כמו הרעב, הקור והחום, הייתה חולשה אנושית, אבל השינה הייתה חרב פיפיות. הייתה בה הזדמנות להתנתק מגופו ולחזור, גם אם חלקית ומרחוק, אל המקור שלו. והייתה גלומה בה גם אימת החלומות.

הוא היה רגיל להתעורר מחלומות בלהה, אבל לרוב היו אלה חלומות על שרפים רושפי אש המכלים בזעמם כל מה שעומד בדרכם. חלומות שמילאו את ראשו בצעקות אימה וכאב, לא בקולות שירה. החלום על אוריאל הותיר אותו מבולבל. הוא ניסה לתפוס בקצות החלום לפני שאלה יחמקו ממנו כליל ויותירו אותו עם הגעגוע החלול. הגעגוע מילא אותו בכל פעם שניסה להיזכר במה שהיה שם לפני שנפל, לפני שגורש.

הוא התרומם לשיבה והתכווץ בכאב. עוד מוקדם. בעוד שעה בערך ייפתח הדוכן ליד הטיילת שמוכרים בו קפה מהדלפק ישירות לרחוב. אם קרן תעבוד במשמרת הראשונה, מיכאל יקבל ממנה כוס קפה שהיא תכין לו מכפית גדושה של נס ומשתי כפיות סוכר. הוא לא אהב את הקפה הזה, שהיה גם חזק מדי וגם מתוק מדי, אבל מעולם לא אמר כלום. רק לקח אותו בתודה ונתן לחום המשקה לנחם אותו.

ביום רגיל היה עושה את הדרך הזו בחצי שעה, אולי מעט יותר, אבל הפעם הייתה ההליכה קשה וכואבת. מיכאל מצא את עצמו עוצר למנוחה על כל ספסל ובכל תחנת אוטובוס שעבר בדרך. יותר מהכאב הגופני, כאבה תחושת ההחמצה והכישלון.

הוא הביא על עצמו את הצרה הזו, ואפילו לא הצליח לעזור לבערה ההיא. כשיסיים את שליחותו ויציל שבעה אנשים, האם יכירו לו בהצלחותיו או שיעמידו לחובתו גם את כישלונותיו?

הוא עבר ליד בית כנסת קטן שחלונותיו הפתוחים פנו לרחוב. מתוכו עלו קולות שירה שכמו דגדגו את שרידי החלום שלו מהבוקר. הוא התקרב אל המבנה והציץ פנימה.

כעשרים גברים עטופים בטליתות לבנות וקשורים בתפילין עמדו לאורך ספסלי עץ פשוטים והתנדנדו קדימה ואחורה לקצב המילים המתנגנות. "יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלִכְנוּ יוֹצֵר מְשֻׁרְתִּים וְאֲשֶׁר מְשֻׁרְתֵינוּ כָּלֵם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם..."

חזהו של מיכאל התכווץ. לא כולם, לא כל משרתיו עומדים ברום עולם. ישנם כאלה שגורשו, שהורחקו, שאפילו להתקלח לא נותנים להם, והם מחזרים על הפתחים כמו קבצנים.

הגברים המשיכו בתפילתם, "וְכָלֵם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בְּקִדְשָׁה וּבְטֻהָרָה. בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה..." חוץ ממנו. לו לא ניתנה

האפשרות לפתוח את פיו בשירה ובזמרה.
 בין כל הגברים עמד ילד אחד. הוא לבש מכנסיים שחורים
 וחולצה לבנה, ומשני צדי פניו השתלשלו פאות מסולסלות
 בצבע חום בהיר. גם העיניים שלו היו חומות ועדינות. הוא
 לא הביט בסידור שהיה מונח לפניו. הוא לא התנדנד קדימה
 ואחורה, לא מלמל את מילות התפילה. הוא הביט ישר במיכאל
 וחיך אליו, כאילו רק חיכה לו שיגיע.

מיכאל השיב חיוך, אף על פי שהפעלת השרירים הללו
 שלחה פעימות של כאב אל החבורות שעל פניו.
 הילד נופף למיכאל לשלום כמו אל מכר ותיק. הפעולה הזו
 תפסה את תשומת לבו של הגבר שעמד לצדו.

"עיניים בסידור, מיכאל!" הוא נוף בו בלחישה.
 הילד חזר אל הסידור שלו, אבל רק למראית עין. הוא
 המשיך להגניב מבטים אל מיכאל שעמד ליד החלון. כעבור
 כמה רגעים משך בשרוול חולצתו של אביו ולחש, "אני צריך
 להתפנות". האב לא התייחס והמשיך להתפלל.

"אני צריך להתפנות", לחש הילד שוב, הפעם בקול רם
 יותר.

האב שלח בו מבט כועס והנהן לאישור, והילד מיהר לקום
 מהספסל ושלח אל מיכאל חיוך ממתיק סוד, כמזמין אותו
 להצטרף אליו.

מיכאל הקיף את הבניין ומצא את עצמו בחצר קטנה
 ומוזנחת. היו בה גגון מתקלף, כיור קטן צמוד לקיר ושני
 ספסלים ישנים. על אחד מהם ישב הילד, רגליו מתנדנדות
 באוויר.

"אתה מלאך", הוא אמר. לא בשאלה, לא בהוראה, אלא
 בקביעה פשוטה.

מיכאל הביט בו מופתע. אף אחד לא זיהה אותו. אף אחד

לא ראה מי הוא באמת. מה הוא באמת. אבל הילד הזה ראה, וניכר שהדבר כלל לא הפתיע אותו, כאילו ציפה להופעתו של מיכאל.

“באת כי קראתי לך?” שאל הילד. בתוך בית הכנסת קראו הגברים, “וְהָאוֹפָנִים וְחֵיּוֹת הַקֹּדֶשׁ בְּרַעַשׁ גָּדוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֶמֶת שָׁרְפִים”.

מיכאל לא ידע כיצד לענות על השאלה הזו. לא היה לו ספק שמילות התפילה הן אלה שמשכו אותו אל החלון, אך הוא היה בספק אם חבורת המתפללים אכן קראה לו כשהם פנו אל השרפים ואל חיות הקודש. הוא גם ידע שהילד לא קרא לו דרך מילות התפילה שבסידור. הוא הביט בעיניו של הילד והרגיש אותו קורא לו ממקום עמוק הרבה יותר. ממקום שרגש התפילה נוצר בו, הרבה לפני שהוא מקבל פנים וצורה של מילים ואותיות.

“כן, באתי כי קראת לי”.

הילד הביט בו בעיניים גדולות וחולמניות, וניכרה בהן הקלה והכרת טובה.

מיכאל תהה לעצמו מתי לאחרונה זכה הילד להרגיש שתפילתו נענית. שקריאתו נשמעת. העיניים החומות האלו, כך הרגיש מיכאל, לא ראו את החבורות שעל פניו. לא ראו את הבגדים המלוכלכים. לא ראו את ההומלס המוזנח. העיניים התמימות האלו ראו את מה שאף אחד אחר לא ראה, את מה שאפילו מיכאל בקושי הצליח לראות עכשיו. הן ראו מתחת לקליפה הגשמית. הן ראו מלאך.

“אני צריך שתעזור לי”, אמר הילד בקול כבד.

פתאום נשמעה קריאה מהוסה מפתח בית הכנסת, “מיכאל! שמע ישראל!”

מיכאל והילד נדרכו שניהם. אביו של הילד הביט בהם

בכעס. לרגע חשב מיכאל שהוא מדבר אליו, שמישהו גילה את שמו, אבל הגבר מיקד את מבטו בילד וסימן לו לחזור אל בית הכנסת. הילד לא זז ממקומו, והאב מיהר בחזרה פנימה, מכסה את עיניו ביד ימין וקורא, עם כל שאר המתפללים, "שמע ישראל".

"בדרך כלל אני בכלל מתפלל שחריס' בחיידר", אמר הילד, כאילו כדי להסביר את חוסר השייכות שלו למקום. "והיום?" שאל מיכאל.

הילד השפיל את מבטו לרצפה. "היום אנחנו מחפשים חיידר חדש. זרקו אותי מהחיידר הקודם שלי".

"למה?" מיכאל לא ניסה לגשת אל הידיעה שלו כדי לדלות את התשובה. הוא רצה לשמוע אותה מהילד. הוא ידע שבניגוד לרוב בני האנוש, שמסתבכים במילותיהם במערבולות פתלתלות של שקרים, התשובה של הילד תהיה אמיתית. כבר עבר זמן רב מאז זכה לשמוע אמת פשוטה. הילד משך בכתפיו ומבטו עדיין היה קבוע ברצפה. "אני לא תלמיד כל כך טוב".

דלת בית הכנסת נותרה פתוחה, והגברים החלו למלמל בלחש את תפילת העמידה. כל אחד מהם עצם עיניים בדבקות, ופניהם היו מכוסות בטליתות הלבנות.

מיכאל ראה כיצד הביט בהם הילד בהערצה מהולה בפחד. ממש כמו שאנשים היו מביטים בו, לפעמים, כאשר היה נגלה אליהם בהופעתו המלאכית, האמיתית. אבל דווקא הילד הזה, שראה את מיכאל כפי שהוא ולא כמו חסר הבית המוזנח שראו בו כולם, לא פחד ממנו.

"זה לא שאני לא מבין מה המלמד מסביר", אמר הילד למיכאל, "פשוט כל פעם שהוא שואל אותי שאלה או מבקש ממני לקרוא בקול, אני מתבלבל ולא מצליח, ואז כל הכיתה

צוחקת עליי והמלמד כועס שבגללי יש בלגן".
 מיכאל היה יכול לראות את זה קורה בעיני רוחו. היה יכול לראות את ידיו המזיעות של הילד אוחזות חזק בברכיים מתחת לשולחן, מבקשות להשתיק את הרעד הבלתי נשלט. היה יכול לראות את הילד מתחנן בשקט שהמלמד הנוקשה יפסח עליו, שלא יבקש ממנו לענות על השאלה ששאל עכשיו, שלא יבייש אותו מול כל התלמידים. אבל המלמד כאילו חיכה לרגעים האלו, חיכה לראות את הילד מתכווץ במקומו, ודווקא אז היה פונה אליו בקול מצווה וסמכותי שהרעיד את הילד מקודקודו ועד כפות רגליו.

מיכאל עצם את עיניו. הוא ראה את הילד צועד ברגליים כושלות אל קדמת הכיתה. ראה את ידיו הרועדות לוקחות את החומש שהמלמד הגיש לו. ראה את הלב הקטן פועם בחוזקה בתוך בית החזה. הילד ידע את התשובה, ובכל זאת לא הצליח להגיד דבר. פיו היה יבש וחלול. אחרי כמה דקות של דממה דרוכה, חטף המלמד את החומש מידי של הילד ושלח אותו חזרה למקומו, מלווה את גבו במטח עלבונות שגררו מבטי רחמים מכמה ילדים וגיחוכי לעג מאחרים.

"לפני כמה ימים", סיפר הילד, "המלמד שוב ביקש ממני לקרוא בקול מול כל הכיתה, ופשוט לא יצא לי קול. זה לא שלא רציתי. רציתי, אבל לא הצלחתי. אני לא יודע להסביר את זה. עמדתי ליד הלוח, מול כל התלמידים, והקול שלי כאילו נעל עם מפתח. ואז..."

מיכאל לא היה צריך לשמוע את המשך הסיפור. הידיעה שלו סיפרה לו מה קרה. המלמד צעק בבוז, שאל את הילד אם הוא בטוח שהוא כבר בן עשר, כי הוא מתנהג כמו ילד בן שלוש. הכיתה כולה געתה בצחוק, שרק דרבן את המלמד אדום הפנים להמשיך ולצעוק על הילד ולקבוע שאביו ודאי

מתבייש בו, כי מי היה מאמין שהבן של הרב גוטמן הוא טמבל מושלם שאפילו חומש לא יודע לקרוא.

"ואז", המשיך הילד ודמעות של עלבון עלו בעיניים החומות שלו, "הרגשתי שאני לא יכול יותר וזרקתי את החומש על המלמד. אפילו העפתי לו את המשקפיים. והוא נתן לי סטירה ואמר לי ללכת למנהל ולספר לו מה עשיתי. וזהו. הם העיפו אותי מהחיידר".

מיכאל רצה להושיט יד וללטף את הלחי שספגה את הסטירה של המלמד ואחר כך, בבית, גם את הסטירה של אביו, שהייתה כואבת אפילו יותר. אבל הוא לא הושיט יד.

"אבא שלי אומר שמגיע לי שזרקו אותי". הילד הביט ברגליו, הן התנדנדו עכשיו מהר יותר. "הוא אמר לי להתאמן על כל מה שלמדתי כדי שלא אעשה לו בושות היום, אבל אני לא חושב שזה יעזור. בגלל זה אני צריך שתעזור לי".

באותו רגע סיימו הגברים להתפלל, וכל אחד החל לגלגל במיומנות מורגלת את התפילין שלו. אביו של הילד יצא אל החצר בצעדים מהירים. "תתבייש לך, מיכאל. מסתובב וחולם בזמן התפילה במקום להתפלל יפה. יוצא החוצה כמו ילד קטן. חשבת שאמרת שאתה צריך להתפנות".

"הייתי צריך", ענה הילד בקול שקט כל כך שכמעט לא היה אפשר לשמוע.

"תסתכל עליי!" הרים האב את קולו והילד הביט בו מפוחד. היו לו זקן שחור ועיניים שחורות ששלחו בילד מבט רושף. "היית צריך להתפנות?" האב לא היה צריך לצעוק את השאלה. די היה בזעם העצור שלו כדי להעביר רעד בגבו של הילד, שרק הנהן ללא מילים.

"אז למה לא הלכת לשירותים וחזרת? למה אתה יושב כאן בחוץ ולא חוזר לתפילה?"

הילד לא ענה. הדמעות שלחלו קודם את עיניו איימו לזלוג החוצה. אבל האב היה חסר סבלנות, "אתה תשלם על זה אחר כך", הבטיח לו. "עכשיו אנחנו צריכים ללכת, שלא נאחר לפגישה עם הרב שטרן". והוא תפס את הילד חזק בכתפו וגרר אותו משם. אל מיכאל, שעמד שם, הוא בכלל לא שם לב.

הילד הפנה את ראשו והביט במיכאל בתחינה, כאילו ביקש ממנו שיגאל אותו מאביו ומהרב שטרן. הרב ודאי ישאל שאלות ויצפה מהילד לענות ולהגיד איפה הוא אוהז עכשיו ואיזה חידוש יש לו לומר. מיכאל חשב על הנערה כחולת העיניים מהלילה הקודם ואיך לא הצליח לעזור לה. איזה מין מלאך הוא בכלל, אם אינו יכול לעזור לילד קטן שמבקש את עזרתו?

“אלוהים אדירים, מה קרה לך?” שאלה אותו קרן באימה כשהתקרב אל הדוכן.

מיכאל סיפר לה בקצרה את מאורעות הלילה. את החלק על המקלחת השמיט, וגם את המפגש עם הילד בבית הכנסת. היא הקשיבה וליוותה את סיפורו בהערות כמו “אוי לא!”, “אני לא מאמינה!”, “זה נורא!” ותוך כדי כך קשרה למותניה סינר שחור והחלה להפעיל את המתגים של כל מכשירי החשמל.

היה לה שיער אדום, מגולח בצד אחד של ראשה ונשפך עד הכתף בצד השני. טבעות כסף קטנות היו תלויות על אפה ומעל לגבתה הימנית, והיה לה קעקוע של פרפר על הצוואר וחיוך מלא שיניים לבנות.

“והם שחררו אותך ככה מבית החולים? לא השאירו אותך אפילו להשגחה במהלך הלילה?” היא הפעילה את הקומקום החשמלי הקטן, זה שממנו תכין למיכאל קפה, ניגבה את משטח הנירוסטה וסידרה עליו קופסאות של שקיות סוכר קטנות ומכסים של כוסות נייר.

למיכאל היה נראה שהיא עושה עשר פעולות שונות בו-זמנית, וזה תמיד קצת הבהיל אותו. מלאכים נוצרו בשביל לעשות פעולה אחת בכל פעם. הסימולטניות האנושית עדיין בבלבלה אותו.

“לא נראה לי שהם יכלו לעזור לי הרבה בכל מקרה”, ענה מיכאל.

"זה לא משנה, הגעת אחרי שחטפת מכות, והם היו צריכים להשאיר אותך להשגחה. אולי היה מתפתח לך דימום פנימי או משהו כזה. למישהו אחר הם לא היו עושים את זה."

הוא ידע למה היא מתכוונת. אילו היה מיכאל לבוש בבגדים נקיים, מסופר ומגולח ומציג תעודת זהות, רישיון נהיגה או כרטיס קופת חולים שמופיעה בו כתובת מגורים, הוא היה מקבל יחס אחר. אבל למיכאל לא היה ממש אכפת. בכל מקרה, הוא העדיף שלא להישאר שם. בית החולים היה מקום עמוס מדי, רוחש פעילות תמידית, מלא ברעשים וצפצופים. אבל האופן שבו קרן מחתה על העוול נגע ללבו.

"הסתכלת במראה?" שאלה בדאגה והגישה לו כוס קפה. "לא." מיכאל מעולם לא הבין את הדחף של בני האנוש להביט כל הזמן בהשתקפותם, כשלמעשה הם לא ראו שום מהות אמיתית אלא רק קליפה חיצונית, מתעתעת. הוא עצמו השתדל להימנע ממראות.

קרן שלפה מתחת לדלפק תיק בד צבעוני עם הדפס של פרחים. אחרי חיטוט קצר בקרביו, היא הוציאה משם מראה קטנה והושיטה אותה למיכאל.

הדמות שהביטה בו כשהסתכל במראה הייתה מעוטרת בכתם כחול מכוער על הלחי הימנית ובחתך גדול על גשר אף נפוח. עכשיו הבין למה שני מנקי רחובות שחלף על פניהם בדרכו הבוקר הביטו בו ברתיעה.

קרן לקחה ממנו את המראה והחזירה אותה לתיק שלה. "אני מניחה שזה יעבור בתוך כמה ימים."

מיכאל לא הגיב, רק לגם מהקפה שלו.

"אז מה אתה חושב שקרה איתה, עם הילדה הזו עם העיניים הכחולות?" קרן החלה לסדר מאפים על מגש גדול. מיכאל כבש את מבטו בכוס הקפה. הוא לא רצה לענות

על השאלה הזו. לא רצה לחשוב עליה. קרן כנראה הבינה והרפתה מהשאלה. בכלל, קרן הבינה את מיכאל.

לפחות הוא הרגיש שהיא מבינה יותר מכל השאר, גם אם לא ראתה אותו כמו שהילד מבית הכנסת ראה. הוא לא אמר לה שהוא מלאך, והיא פשוט קיבלה את זה שהוא יודע דברים מסוימים.

למעשה כך הכירו לראשונה. מיכאל ניגש אל הדלפק לפני כמה חודשים, ממש לפני סוף המשמרת של קרן, והזהיר אותה שיש שסתום רופף במכונת הקפה, ושהיא עומדת לחטוף כווייה שתשבית אותה לשבועיים ולא תאפשר לה ללכת לשיעורי יוגה.

בהתחלה נראה היה שהיא מתייחסת אליו כאילו הוא סתם עוד הומלס קבצן שמנסה לפלח עוגה או כריך, אבל אז נכנס יובל. הוא בא להחליף אותה במשמרת, והצרחה שלו מילאה את חלל הדוכן הקטן, כאשר קיטור של אדים רותחים יצא מהמכונה וגרם לו לכווייה חמורה ביד שהשביתה אותו לשבועיים.

מיכאל לא חיכה שם כדי שקרן תשאל אותו איך הוא ידע שזה עומד לקרות, או מאין ידע שהיא הולכת פעמיים בשבוע לשיעורי יוגה. אבל כשהגיע שוב לדוכן כעבור כמה ימים, היא הציעה לו כוס קפה.

"אתה טיפוס מוזר, אתה", היא אמרה לו אז. "אבל אני חייבת להודות שאתה אחד המעניינים שיצא לי לפגוש". בינו לבין עצמו, גם מיכאל הודה שקרן הייתה אחת מאלו שהיה לו נעים יותר בחברתם.

"אתה מתכוון ללכת לחפש אותה?" שאלה עכשיו בקול מודאג. היא הוציאה מהמקרר שמתחת לדלפק קופסת פלסטיק גדולה והחלה לשלוף ממנה מאפינס עם פצפוצי שוקולד.

מיכאל הניד בראשו לשלילה, "לא נראה לי". מלאכי חבלה היו באלפי רבבות. הוא היה רק אחד. איזה סיכוי יש לו להציל את כולם? לפעמים הוא הרגיש שהמשימה שלו נועדה מראש לכישלון. הרי אפילו לילד מבית הכנסת לא הצליח לעזור.

"אתה יודע, חברה שלי סיפרה לי על מישהו כמוך", אמרה לו קרן תוך כדי מילוי כפיות קטנות במכל פלסטיק. מיכאל נדרך. "מישהו כמוני?"

"כן. איזה גורו אחד בצפון. היא הייתה אצלו לפני שבועיים, והוא ידע לספר לה דברים שקרו לה בילדות רק מלהביט לה בגלגל העין".

"אני לא מביט לאנשים בגלגל העין". "התכוונתי שגם אתה יודע כל מיני דברים על אנשים", היא אמרה והציעה לו מאפיין. מיכאל הודה לה ולקח את העוגייה, אף על פי שהיא הייתה מתוקה מדי. הוא החל לקלף לאט את הנייר.

"היה לי חלום מוזר", הוא אמר. עם קרן היה לו נוח יותר לדבר. אולי בגלל שהיא לא חשבה שהוא מוזר או משוגע, או שזה פשוט לא הפריע לה. היא מעולם לא נרתעה ממנו או הסתכלה עליו ברחמים.

"שוב חלום רע?" היא שאלה בדאגה. הוא כבר סיפר לה בעבר על החלומות שפוקדים אותו לפעמים. חלומות על אש ותופת.

"לא ממש רע, אבל..."

"מטריד?"

"כן, מטריד". מיכאל חשב על דמותו מטילת המורא של מטטרון. כן, זה היה מטריד.

"רוצה לספר לי? אני טובה בפירוש חלומות". עכשיו היא

עצרה את שטף הפעילות שלה ונשענה על הדלפק, מחייכת אליו את החיוך השובב שלה.

פעם, כשהתעורר בבהלה מעוד אחד מחלומות הבלהה שלו, אמר לו קבצן ששכב על הספסל לידו שחלומות הם בסך הכל ביטוי של המחשבות והפחדים שלנו, דמיון ותו לא. אבל מיכאל ידע שדמיון הוא הכלי שדרכו האל מדבר אל ברואיו ושחלומות הם חלקיקים של נבואה.

מטטרוני דיבר אליו בחלום הזה אחרי שלא דיבר אליו מאז שנפל, ואלו היו דיבורים של איום ואזהרה. הוא לא היה זקוק לפירוש. הוא ידע מה החלום אומר. הזמן דוחק בו. עליו להשלים את המשימה שלו בהקדם, להציל שבע נפשות, לכפר על כישלונותיו ולהוכיח שהוא ראוי למקומו הטבעי.

“אוקיי, לא צריך”, קרן התרוממה מהדלפק והגיפה ידיים בכניעה דרמטית אחרי שנואשה מהשתיקה של מיכאל. היא הוציאה תבנית אחת מהתנור, ובתנועה מיומנת שלפה מתוכה מאפה קינמון והכניסה אותו לתוך שקית נייר חומה. “קח. זה עליי”. היא הושיטה למיכאל את השקית הריחנית בקריצה, “קינמון הוא תרופה מצוינת לטרדות ולפנים חבולות”. הוא הציל שישה. נשאר לו עוד אחד.

להמשך קריאה ולספר המלא

להצו כאן